

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 209/2012-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. júna 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Milana Ľalíka a Petra Brňáka v konaní o sťažnosti O. M., T., zastúpenej advokátom JUDr. M. B., Advokátska kancelária JUDr. M. B. – JUDr. S. B., T., ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 23 D 952/2003 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo O. M. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 23 D 952/2003 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trenčín prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 23 D 952/2003 konal bez zbytočných prietahov.

3. O. M. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Trenčín povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Trenčín je povinný uhradiť O. M. trovy právneho zastúpenia v sume 323,50 € (slovom tristodvadsaťtri eur a päťdesiat centov) na účet jej právneho zástupcu do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2012 doručená s'ťažnosť O. M. (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 23 D 952/2003.

2. Z obsahu s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľka je účastníčkou dedičského konania po nebohej matke A. D., ktoré aj napriek s'ťažnosti adresovanej predsedovi okresného súdu ešte stále nie je skončené. S'ťažovateľka preto žiadala, aby ústavný súd vyslovil, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej dobe bolo porušené, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal jej finančné zadost'učinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania v sume 323,50 €.

3. Účastníci konania súhlasili s upustením od ústneho pojednávania pred ústavným súdom.

4. Na výzvu ústavného súdu podal vyjadrenie okresný súd, ktorý uviedol, že prietahy v danej veci boli spôsobené súdnym komisárom – notárkou JUDr. Z. L.

5. Je ustálenou praxou ústavného súdu, že pri rozhodovaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy posudzuje dĺžku konania v súlade s kritériami vymedzenými judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, t. j. so zreteľom na zložitosť veci, konanie sťažovateľa a dotknutých orgánov, ako aj na to, čo bolo v hre pre sťažovateľa v súdnom konaní (porov. V. Špatka v. Slovenská republika č. 36528/05). Aj v tomto prípade ústavný súd pri posudzovaní dĺžky konania vychádzal z uvedených kritérií.

Vo vzťahu ku kritériu „zložitosť veci“ okresný súd uviedol, že dedičské konanie vedené súdnym komisárom nemožno považovať za skutkovo a právne zložité. Pokiaľ ide o druhé kritérium - „konanie sťažovateľa“, okresný súd konštatuje, že správanie sťažovateľky ako účastníčky konania neprispelo k predĺženiu doterajšej doby napadnutého konania, s výnimkou jej neúčasti na pojednávaní 2. septembra 2010 a 10. decembra 2010, na ktoré sa neustanovila. Ústavný súd po preskúmaní kritéria - „konanie okresného súdu“ konštatuje, že doterajšia doba konania je poznačená zbytočnými prietahmi v dôsledku nečinnosti a neefektívneho, ba až vecne nesprávneho postupu súdneho komisára. So zreteľom na to, ale tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že okresný súd existenciu zbytočných prietahov, ako aj porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy v uvedenom dedičskom konaní výslovne uznal, ústavný súd nepovažoval za nutné konkrétnejšie špecifikovať jednotlivé obdobia jeho nečinnosti, resp. činnosti, ktorú možno kvalifikovať ako zbytočné prietahy. Na základe uvedených zistení môže ústavný súd konštatovať, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušeniu práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

Ústavný súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 56 os. 3 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov (tzv. akceleračný účinok nálezu).

7. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie (tzv. kompenzačný účinok nálezu).

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

S'ťažovateľka žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodov uvedených v s'ťažnosti poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 237/2012).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce namietané porušenie základného práva, najmä na doterajšiu dĺžku súdneho konania v trvaní takmer 9 rokov, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ktoré je okresný súd povinný jej zaplatiť; vo zvyšku sťažnosti nevyhovel.

8. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľka bola vo veci úspešná, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2012 (prevzatie a príprava zastupovania, doplnenie sťažnosti). Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2012 1/6 z výpočtového základu, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 127,16 € a 7,63 € režijný paušál, teda spolu za dva úkony 269,58 € spolu s 20 % daňou z pridanej hodnoty spolu 323,50 €.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

9. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2012